

8.11.2017

Eduskunnan verojaostolle

Asia HE 134/2017

Mela toimeenpanee maatalousyrittäjien ja apurahansaajien työeläke- ja työtapaturmavakuutusjärjestelmää. Mela on mukana tulorekisterin ensimmäisessä käyttöönotossa työeläkejärjestelmän ja luopumistukijärjestelmän osalta, joiden osalta tietoja tullaan käyttämään lähinnä vakuutusvalvonnassa ja eläkkeensaajien ansiotulovalvonnassa. Työtapaturmajärjestelmän osalta Mela tulee saamaan ansionmenetyskorvausten määrittämiseen tulorekisteristä maatalousyrittäjien ja apurahansaajien palkkatietoja vuoden 2020 alusta lukien. Mela tulee lisäksi toimimaan etuuksien osalta etuustulojen ilmoittajana tulorekisteriin sen seuraavassa vaiheessa vuodesta 2020 lukien.

Olemme olleet mukana lakiesityksen valmistelussa erilaisissa taustaryhmissä sekä antaneet elokuussa 2017 lausunnon lakiesityksestä kaikkien toimeenpanemiemme etuusjärjestelmien kannalta. Melan lausunnossaan tuolloin esiin ottamat kannat on otettu huomioon lopullisessa lakiesityksessä.

Kokonaisuudessaan Mela pitää lakiesitystä tarkoituksenmukaisena ja kannatettavana. Kiinnitämme tässä asiantuntijalausunnossamme kuitenkin yhtenä työtapaturmajärjestelmän toimeenpanijana huomiota lakiesityksen voimaantulosäännöksiin liittyen vuoteen 2019, jolloin kaikilla lakiehdotuksen 13 §:ssä mainituilla käyttäjillä ei ole vielä pääsyä tulotietojärjestelmään.

Lakiesityksen perusteluista ja voimaantulosäännöksestä ilmenee, että työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitetut tapaturmavakuutusyhtiöt ja Mela eivät tapaturmajärjestelmän toimeenpanon osalta ole mukana tulorekisterin ensimmäisessä käyttöönotossa 2019. Työtapaturmajärjestelmä tarvitsee tulorekisterin palkkatietoja tapaturman tai ammattitaudin johdosta maksettavien ansionmenetyskorvausten määrittämiseen. Lain voimaantulosäännöksen mukaan tulorekisterin tietoja luovutetaan 13 §:n 9 - 16 kohdissa tarkoitetuille käyttäjille 1.1.2020 lukien. Mela on 13 §:n 11 kohdassa tarkoitettu käyttäjä. Vuoden 2019 osalta työtapaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitetut tapaturmavakuutusyhtiöt ja Mela joutuvat korvauksia myöntäessään edelleen kääntymään työnantajien puoleen lyhyen ajan päivärahan ja vuosityöansiosäännösten edellyttämien ansiotietojen osalta. Melalla tämä tilanne on silloin, kun maatalousyrittäjällä on työsuhte maatalousyrittäjätoiminnan rinnalla.

Lain 24 §:n mukaan suorituksen maksaja ei ole velvollinen antamaan tulorekisteriin talletettuja 6 ja 7 §:ssä tarkoitettuja tietoja tiedon käyttäjille muutoin kuin tässä laissa säädettyllä tavalla. Säännöksen mukaan tiedon käyttäjällä on oikeus pyytää suorituksen maksajalta tulorekisteristä puuttuvia tietoja tai tulorekisterin tietoja täydentäviä tietoja suoraan suorituksen maksajalta. Säännös ei kuitenkaan käsityksemme mukaan nimenomaisesti kata tilannetta, joissa tiedot jo ovat tulorekisterissä, mutta tiedon käyttäjällä ei ole vielä vuonna 2019 pääsyä niihin.

8.11.2017

Kysymys on työnantajaa koskevasta velvollisuudesta ilmoittaa tulorekisteriin tehdyn ilmoituksen lisäksi myös erikseen tapaturmavakuutusyhtiölle korvausasian kannalta tarpeelliset ansiotiedot. Asia on tarpeen säännellä nimenomaisesti vuoden 2019 osalta laissa korvaustoiminnan sujuvuuden varmistamiseksi. Tämä voitaisiin tehdä esimerkiksi ottamalla lain voimaantulosäännökseen täsmentävä säännös, jonka mukaan suorituksen maksaja on velvollinen ilmoittamaan tulotiedot nykyiseen tapaan vuoden 2020 alkuun saakka, josta lukien 13 §:n 9 – 16 kohdassa tarkoitetut käyttäjät saavat pääsyn tulotietojärjestelmään. Työtapaturmajärjestelmän lisäksi voimaantulosäännöksessä on mainittu 13 §:n 18 – 24 kohdissa tarkoitetut käyttäjät, joilla on niin ikään pääsy tulotietojärjestelmään vasta vuonna 2020 ja mahdollisesti näidenkin käyttäjien osalta sama lisäys voisi olla tarpeellinen.

Muilta osin Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ei ole lakiesitykseen huomautettavaa. Tulotietojen saaminen reaaliaikaisesti todennäköisesti tulee helpottamaan ja nopeuttamaan eri sosiaaliturvajärjestelmien toimeenpanoa tulevaisuudessa, mitä on pidettävä hyvänä asiana.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Sonja Lilius
Kehityspäällikkö